

Ieder vogeltje ...

Het is volop lente en dat kun je vooral horen aan de vogels: ze zingen uit volle borst. Zoals kinderen niet meteen vanaf hun geboorte kunnen praten, moeten ook zangvogels hun liedjes leren fluiten. Zij zijn daarmee wel een uitzondering op de regel, want de meeste dieren kunnen meteen al vanaf de geboorte 'praten'. Dat mensen taal moeten leren is een van de verschillen tussen mensentaal en diertaal. Een ander groot verschil is dat wij over dingen kunnen praten die we niet direct om ons heen hebben: spullen op zolder, of je vakantie van vorig jaar. Dieren kunnen dit niet. Al lijkt hierop wel een uitzondering te bestaan.

1. Welke dieren kunnen wel 'praten' over dingen buiten het hier en nu?

- Apen.
- Bijen.
- Dolfijnen.
- Zeehonden.

Olympische Spelen

Binnenkort zijn de Olympische Spelen in China, waar duizenden mensen met verschillende talen samenkomen. De internationale voertaal zal ongetwijfeld Engels zijn. Maar hoe gaat dat bij nationale Chinese festiviteiten? Dan wordt het Mandarijns als standaardtaal gebruikt, al is China een land met tientallen verschillende talen. De twee bekendste zijn het Mandarijns en het Kantonees.

2. Kunnen Chinezen uit verschillende regio's elkaar begrijpen?

- Ja, Chinese talen kun je vergelijken met dialecten.
- Nee, Chinese talen zijn zo verschillend dat ze elkaar niet kunnen begrijpen.
- Ze verstaan elkaar niet, maar ze kunnen zonder problemen elkaars schrift lezen.
- Ze verstaan elkaar wel, maar het schrift is heel anders.

Neandertaal

Onlangs heeft een Amerikaanse antropoloog onderzocht hoe Neanderthalers ongeveer 30.000 jaar geleden spraken. Dit heeft hij gedaan door de stembanden van de Neanderthaler te reconstrueren. Deze stembanden blijken zo te ver-

schillen van onze huidige stembanden dat de Neanderthaler bepaalde klanken die wij nu wel kunnen maken, niet kon produceren.

3. Met welke klanken zouden zij minder moeite hebben gehad?

- Klinkers (a, e, o, etc.).
- Medeklinkers (b, d, f, p, t, etc.).
- Stemhebbende medeklinkers (zoals b en d).
- Stemloze medeklinkers (zoals p en t).

Ondertiteling

De week van 10 april was de Week van de Ondertiteling. Dit jaar stond hij in het teken van het streven naar ondertiteling van meer Nederlandse televisieprogramma's.

4. Waarom is er behoefte aan ondertiteling van Nederlandse televisieprogramma's?

- Om sprekers van dialecten te kunnen verstaan.
- Voor mensen die Nederlands aan het leren zijn.
- Voor Vlamingen die naar de Nederlandse televisie willen kijken.
- Voor doven en slechthorenden die de programma's willen volgen.

Surinaams lenen

Vorige maand werd op de Universiteit van Suriname het Woordenboek van de Surinaamse Bijdrage aan het Nederlands gepresenteerd. Het woordenboek bevat meer dan 5.000 woorden die oorspronkelijk uit een van de verschillende Surinaamse talen afkomstig zijn, of een Surinaamse variant zijn van een oorspronkelijk Nederlands woord.

5. Welk van de onderstaande Surinaamse woorden is van Nederlandse oorsprong?

- Boeken (gas geven/hard rijden).
- Doekoe (geld).
- Scotoe (politie).
- Wiet (onkruid).

Kamertaal

In de krant verscheen onlangs het bericht dat oud-minister Remkes het helemaal zat is. Hij maakt zich boos om een bepaalde ontwikkeling in het taalgebruik van de leden van de Tweede Kamer.

6. Welke ontwikkeling staat Remkes niet aan?

- Kamerleden gebruiken te veel scheldwoorden.
- Er worden te veel beledigingen gebruikt.
- Iedereen zegt 'je' en 'jij'; er wordt niet meer gevouvoeyerd.
- Mensen laten elkaar niet meer uitspreken.

Computerspel

Er is een nieuw computerspel van Nintendo op de markt gekomen, *My Word Coach*, waarmee je je woordenschat kunt vergroten. Het bestaat uit spelletjes op verschillende niveaus en in ieder niveau krijg je voor jou (waarschijnlijk) nieuwe woorden te zien. Men verwacht dat wie dit spel elke dag zo'n twintig minuten speelt, dagelijks vier of vijf nieuwe woorden leert. De gemiddelde woordenschat van een volwassene is ongeveer 10.000 woorden.

7. Wanneer leer je gemiddeld het hoogste aantal nieuwe woorden per dag?

- Op de middelbare school.
- Tijdens je studie.
- Wanneer je leert lezen.
- Wanneer je leert praten.

Tsjechische Kamertaal

In het Tsjechische parlement is sinds kort ook veel te doen over het taalgebruik. Er verscheen onlangs een onderzoek dat een schokkend resultaat liet zien.

8. Wat is er aan de hand?

- De politici gebruiken zo veel moeilijke woorden en jargon dat ze elkaar vaak niet meer begrijpen.
- De politici praten zo hard dat dit gehoorschade kan veroorzaken.
- De politici spreken allemaal in hun eigen dialect waardoor niemand elkaar verstaat.
- De vrouwen in het parlement krijgen de helft minder spreektijd dan hun mannelijke collega's.

Partners

De Praktijk

natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

studereninleiden.nl

Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen